

РЕЦЕНЗИЯ
От проф. дгн Мария Воденска, МВБУ-Ботевград

По конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ с единствен кандидат **доц. д-р Преслав Михайлов Димитров** по професионално направление **3.9 Туризъм (Конюнктура на туристическата индустрия (Прогнозиране на туристическите пазари чрез експоненциално изглаждане))**, обявен в ДВ, бр.42/12.05.2020 г.

На основание на:

чл. 4, ал. 3 от ЗРАСРБ и решение на Факултетния съвет на Стопанския факултет на Югозападен университет „Неофит Рилски“ (Протокол №9/30.06.2020 г.), както и **Заповед на Ректора на Югозападен университет „Неофит Рилски“ №976/03.07.2020 г.** и заседание на научното жури от 24.07.2020 г.

Настоящата рецензия е изготвена в съответствие с **изискванията** на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Тя се състои от осем части и заключение. В съставните части на рецензията освен информация за кандидата и количествена и качествена оценка на научната продукция и учебно-преподавателската дейност е дадена също така оценка на научните приноси на кандидата и са отправени някои критични бележки и препоръки.

1. Личностна характеристика на кандидата по обявения конкурс

Единствен кандидат по обявения конкурс е доц. д-р Преслав Михайлов Димитров. При направената проверка по предоставените материали за конкурса **нарушения в процедурата не са констатирани**. Спазени са изискванията на чл. 2б, ал. 2 и 3, на чл. 2.б, ал. 5, на чл. 29 (1), точки от 1 до 6, чл. 29б (1), (2) и (3) от ЗРАСРБ, както и чл. 60 (1) и (3) и Приложението към чл. 1а (1) от ППЗРАСРБ. Рецензията е съобразена и с вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград.

Участникът в конкурса, доц. д-р Преслав Михайлов Димитров е роден на 05.10.1975 г. в гр. Ботевград. Завършил е Първа английска езиков гимназия в София, а през 1999 г. се дипломира като магистър по международен туризъм в УНСС. Владее писмено и говоримо също френски и руски език, което в много отношения подпомага преподавателската му дейност както в ЮЗУ „Неофит Рилски“, така и зад граница.

По време на следването си е бил стипендиант на **Международната фондация „Св. Св. Кирил и Методий“** и **по-специално на фонд „д-р Илко Ескенази“**, и специализира в сферата на управлението на инфлацията и политиката на доходите.

От 2001 г. до 2005 г. кандидатът е редовен докторант в УНСС, където през март 2005 г. от ВАК му е присъдена образователната и научна степен **„доктор“** по научната специалност 05.02.26 „Маркетинг“. Паралелно със следването си и докторантурата си, кандидатът работи като консултант по редица проекти към **Японската агенция за международно сътрудничество (JICA), Световната банка** и други институции.

В края на 2005 г., започва работа като **асистент**, а в последствие и като **главен асистент** в катедра „Туризъм“ на Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр. Благоевград. През май 2010 г. ВАК към Министерски съвет му присъжда научното звание **„доцент“** по научната специалност 05.02.18 „Икономика и управление (иновации в туризма)“.

В Югозападен университет „Неофит Рилски“, гр. Благоевград, където работи, Преслав Димитров се посвещава на **активна административна и проектна дейност**. В периода 2011 – 2015 г. той е **заместник-декан по научната дейност** на Стопанския факултет при Югозападния университет „Неофит Рилски” – гр. Благоевград, а в последствие от 2014 г. е и Ръководител на Катедра „Туризм“ към същия факултет. От октомври 2015 година до настоящем доц. д-р Преслав Димитров е **декан** на Стопанския факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски“. По време на академичната си работа (2005 – 2020 г.), като главен асистент, а в последствие и като доцент в ЮЗУ „Неофит Рилски“ Преслав Димитров участва в **един национален образователен проект, в четири международни научни и образователни проекти и ръководи шест международни образователни проекти**.

Доц. д-р Преслав Димитров е изнасял **лекции на английски език** в Университета „Деусто“, Билбао, Испания; през 2016 г., в Киргизкия икономически университет на името на Муса Рускилбеков, Университета Адам в гр. Бишкек, Киргизстан и Исикулския държавен университет на името на К. Тинистанов, гр. Каракол, Киргизстан. От 2017 г. той е **гост-преподавател** в магистърската програма по културен туризъм на Образователен технологичен институт „Централна Македония“, Серес, Гърция, настоящем част от Международния Елинистичен Университет, Гърция.

Кандидатът в конкурса притежава няколко международни и национални награди за научни постижения и принос, от които две награди за „**отлична**“ и за „**изключителна**“ публикация от международни научни конференции в Португалия. Два пъти е удостоен и със званието „**почетен професор**“ от Университет АДАМ и Киргизстански икономически университет в гр. Бишкек, Киргизстан, както и с **почетна грамота** за популяризиране и издигане престижа на ЮЗУ „Неофит Рилски“.

Доц. д-р Преслав Димитров е член на 3 научни организации (2 национални и 1 чуждестранна) и на 8 национални и чуждестранни редакционни колегии.

2. Количествена характеристика на представените научни публикации

За участие в конкурса доц. д-р Преслав Михайлов Димитров, представя общо 41 публикации, включващи 1 самостоятелна монография, 6 самостоятелни глави в колективни монографии, 7 научни статии в реферирани и индексирани списания в международните бази данни „Web of Science“ и „Scopus“ (от които 4 в съавторство), 25 статии и доклади в български и чуждестранни списания и научни трудове с научно рецензиране (14 самостоятелни и 11 в съавторство), 1 самостоятелен учебник и 1 учебник в съавторство. Общият обем на тази продукция е 1089 страници. В съдържанието им не се констатира тематично дублиране и връзка с публикациите по докторския труд и първата хабилитация на кандидата и същите са самостоятелно и оригинално авторово дело. По вид и брой публикациите са представени в Табл. 1

Табл. 1. Публикации, представени по качествени и количествени признаци

№	Вид на публикациите	Авторство				Номерация в списъка на публикациите (№, №,)	Общо	
		Самостоят.		В съавт.			Публ. бр.	Стр. бр.
		бр.	стр.	бр.	стр.			
1	Монография (хабилитационен труд)	1	140	-	-	3.1	1	140
2	Глави от монографии	6	242	-	-	10.1; 10.2, 10.3; 10.4; 10.5; 10.6	6	242
3	Статии в реферирани и	3	30	4	42	6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7	7	72

	индексирани списания в световните бази данни „Web of Science“ и „Scopus“							
4	Статии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране	15	148	10	142	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.23, 7.24, 7.25	25	290
5	Публикувани университетски учебници	1	216	1	129	20.1-20.2	2	345
	Общо:	26	776	15	313		41	1089

Една част от публикациите на кандидата (монографии и глави от монографии) са с рецензенти в лицето на хабилитирани преподаватели от ЮЗУ „Неофит Рилски“ и от УНСС. За голяма част от тези трудове на кандидата участието на авторите е отбелязано в самите публикации. Останалите публикации са публикувани и са били обект на рецензиране в реферирани и индексирани списания в световните бази данни „**Web of Science**“ и „**Scopus**“ – **7 на брой**, като и в нереферирани списания с научно рецензиране – **25 на брой**.

От представената справка с цитиранията и приложения доказателствен материал е видно, че кандидатът е бил цитиран **общо 50 пъти**, от които: в база с данни „**Web of Science** - **10 пъти**; цитиранията на публикациите на кандидата в монографии и колективни томове с научно рецензиране са **6**, цитиранията в нереферирани списания с научно рецензиране са **34**. Цитиранията в чуждестранни издания на английски език са **47 на брой**.

3. Оценка на представената монография - хабилитационен труд

Представеният монографичен труд „**Експоненциално прогнозиране на туристическите пазари**“ се отнася за важен и актуален за туристическата индустрия проблем, какъвто е прогнозирането на конюнктурните показатели и икономическите процеси. Основна задача на настоящата монография е да се предостави работещ инструментариум за прогнозиране на икономическите показатели в туристическата индустрия и по-конкретно туристическите пазари в лицето на методите на експоненциалното изглаждане. Това се оказва особено важно за тези от показателите, които охарактеризират конюнктурата в туристическата индустрия и чрез прогнозирането на които би могло да се погледне в бъдещето ѝ развитие.

Монографията е структурирана в следните свои части: Въведение, четири глави, заключение и списък на използваната литература и е в **обем от 140 страници**, формат В5, което отчитайки шрифта от 11 пункта и броя на символите и редовете на страница го прави фактически **двоен по обем**.

В съдържателно отношение е обърнато внимание на цялостната **концептуална рамка на научнообоснованото прогнозиране**, както и мястото на методите за прогнозиране чрез използване на експоненциално изглаждане (експоненциалните методи за прогнозиране) като част от така наречените **университативни методи за прогнозиране** (с. 7 – 31). Разгледана е появата и еволюцията на експоненциалните методи за прогнозиране и подробно е представено развитието на тяхната **таксономия**. По този начин е **постигнато систематизиране на методите на прогнозирането чрез експоненциално изглаждане за нуждите на туристическата индустрия и туристическите пазари, като са открити онези от тях, които съответстват в най-**

голяма степен на прогнозните профили на времевите редове в туризма. В тази връзка и с оглед на практическото им използване по отношение на показателите, които характеризират туристическите пазари и по-конкретно за нуждите на българската туристическа индустрия са разгледани детайлно и някои от **основните методи за експоненциални прогнозиране** (с. 53 – 89), а именно: метода на простото (единично) експоненциално изглаждане в чистия му вариант и във варианта му с прилагане на теоремата на Браун; метода на двойното експоненциално изглаждане на Браун; методите на експоненциалното прогнозиране при наличието на тренд и цикличност: метод на Холт и метод на Холт-Уинтърс и методите на експоненциално прогнозиране, основани на Холт-Уинтърс от вида „цикъл в цикъл“: метод на Тейлър и модификация на Трул и Кол. Тъй като монографията няма претенциите да бъде всеобхватен енциклопедичен справочник за всичките тридесет на брой методи за прогнозиране, то са разгледани само онези от тях, които имат и биха могли да имат най-голяма практическа приложимост в сферата на туристическата индустрия и туристическите пазари. За част от разгледаните методи за прогнозиране е представена емпирична информация, която онагледява прилагането им. Обърнато е особено внимание и на методите за инициализиране на променливите, които характеризират времевите редове и представляват част от уравненията на всеки един от методите за прогнозиране чрез експоненциално изглаждане. Въз основа на емпиричните изследвания на автора от последните 12 години в отделна глава са представени разширени примери за прилагането на методите на Холт и Холт-Уинтърс по отношение: прогнозиране на туристическите приходи на национално равнище при месечни и годишни данни; прогнозиране на разходите за труд в туризма; прогнозиране на броя на туристическите пристигания с цел отдих и почивка в България на база годишни данни и прогнозиране на броя на заразените с COVID 19 за нуждите на туристическата индустрия. Тук именно са и **апробирани методите на експоненциалното изглаждане по отношение прогнозирането на основни конюнктурни показатели като брой на туристическите пристигания, туристическите приходи и разходите за труд в туризма за времеви хоризонт от 10 до 15 години** (с. 91 – 135).

Конкретните бележки, които биха могли да се направят по хабилизационния труд са следните:

1. Първа и втора глава биха могли да бъдат разширени или обединени, тъй като досегашният им обем е сравнително неголям и го позволява.

2. Добре би било методът на Тейлър, представен в Трета глава, да се апробира с конкретни статистически данни от българската туристическа индустрия, тъй като се предлагат прогнозиране в условията на наслагване на един конюнктурен цикъл в друг. Това би било интересно, както за представителите на научната общност, така и за туристическата индустрия като цяло.

3. По отношения на представената таксономия на методите на експоненциалното изглаждане, може да се помисли за извеждане на някои от представените таблици с подробно математическо описание на методите в отделни приложения към основния текст на монографията, както и с оглед по-подробното им разясняване.

Така направените бележки и коментари са от формално естество, имат характера преди всичко на препоръки и са въпрос на редакция и авторово виждане за представяне на научните му търсения в така представената монография. Тя би представлявала и интерес за практиците – ръководители и специалисти в туризма, които желаят да разширят и допълнят своите теоретични познания в областта на прогнозиране на конюнктурата в туристическата индустрия.

4. Оценка на публикациите на кандидата извън основния монографичен хабилитационен труд

Заедно с представената монография – хабилитационен труд за участие в конкурса, доц. д-р Преслав Димитров е представил и други публикации, посочени по-горе. В тематично отношение те третират различни проблеми, които са в границите на необходимото и достатъчно разнообразие и не влизат в пряко противоречие с тематиката на обявения конкурс. Гореспоменатите научни публикации могат да бъдат обобщени в няколко основни направления:

1. Конюнктура на туристическата индустрия и експоненциалното прогнозиране на туристическите пазари: 27 публикации (№№ 6.1; 6.2; 6.3; 6.4; 6.5; 6.6; 6.7; 7.1, 7.2, 7.3, 7.8, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.25, 10.1; 20.2);
2. Иновации в туризма: 6 публикации (№№ 10.2; 10.3; 10.4; 10.5; 10.6 и 20.1);
3. Европейска интеграция на българската икономика и българския туризъм в европейския туристически пазар: 5 публикации (№№ 10.1; 7.4; 7.5; 7.15 и 7.16);
4. Икономика на здравеопазването и безопасните условия на труд в туризма: 3 публикации (№№ 7.6; 7.7; 7.9);
5. Развитие на професионалното образование и обучение (ПОО) в туризма и приложението на Европейската квалификационна рамка (EQF) и Европейската система за кредити в професионалното образование ECVET: 3 публикации (№№ 7.20; 7.23 и 7.24).

В публикациите в първото направление са намерили място въпроси за същността и особеностите на конюнктурата в туризма (№№ 10.1 и 20.2), както и за основните индикатори за анализ на конюнктурата на туристическите пазари по отношение на туристическото търсене и предлагане и основните фактори, които въздействат върху тях (№№ 6.1; 6.; 6.3; 6.4; 6.5; 6.6; 6.7; 7.1, 7.2, 7.3, 7.8, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.25). Именно чрез публикациите в това направление си личи и предприетата от кандидата целенасочена, постепенна и дългогодишна работа по **систематизиране на методите на прогнозирането чрез експоненциално изглаждане** за нуждите на туристическата индустрия и туристическите пазари, като са открити онези от тях, които съответстват в най-голяма степен на прогнозните профили на времевите редове в туризма (№№ 6.1; 6.; 6.3; 6.4; 6.5; 6.6; 6.7; 7.1, 7.2, 7.3, 7.8, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.21, 7.22, 7.25). Особен интерес представляват получените прогнозни резултати чрез експоненциално изглаждане **за нуждите на отделните подсектори** на туристическата индустрия, отделните видове туризъм и **конкретните микро-дестинации** в туризма (№№ 6.1; 6.; 6.3; 6.4; 6.5; 6.6; 6.7; 7.11; 7.13 и 7.25), както и изведените **оптимални изглаждащи константи**.

Публикациите във второто направление разглеждат терминологичния и понятиен апарат в иновациите и иновационните процеси в туризма (№10.2). Особено внимание е отделено на генерирането и избора на иновационни идеи (№№ 10.3 и 20.1), както и на управлението на иновационната дейност (№№ 10.4 и 20.1). Разгледани са въпроси, свързани с риска в иновационната дейност в туризма и неговото управление (№№ 10.5; 10.6 и 20.1).

В третото научно направление кандидатът разглежда проблема с бедността (№10.1) през призмата на интеграцията на България в Европейския съюз, като отново се предоставят прогнози за ключови индикатори като средно-месечните трудови възнаграждения на заетите в сектора на хотелиерството и ресторантьорството и се отправят препоръки за активни политики на пазара на труда в туристическия сектор.

Проблематиката за европейската интеграция и правилното използване на европейското финансиране за развитие и интегриране на българския туризъм в системата на европейския туристически пазар е предмет на публикации №№ 7.4, 7.5, 7.15 и 7.16. Направен е корелационен анализ за степента на обвързаност на броя на чуждестранните посетители в България с цел отдих и почивка и растежа на brutния вътрешен продукт на страните членки на ЕС (№ 7.16).

В публикациите от четвъртото тематично направление се прави анализ на възможностите за управление на риска по отношение на здравеопазването и безопасността на работното място в туризма ((№ 7.6) Представени са също така и средносрочни и дългосрочни прогнози за броя на трудовите злополуки в туристическата индустрия отново чрез унивариативните методи за прогнозиране и по-специално методите на експоненциалното изглаждане.

Петото от разглежданите тематични направления очевидно е продиктувано от многобройните международни образователни проекти, в които кандидатът участва и/или ръководи посветени на професионалното образование в туризма и приложението на европейските инструменти за образователна прозрачност като Европейската квалификационна рамка (EQF), Европейската система за трансфер на кредити във висшето образование (ECTS) и Европейската система за кредити в професионалното образование ECVET (№№ 7.23 и 7.24). Необходимо е да се подчертае, че от 2012 година до настоящем доц. д-р Преслав Димитров е един от 12-те национални ECVET експерти, определяни на всеки две години чрез открит конкурс от българската национална агенция „Еразъм+“ в лицето на Центъра за развитие на човешките ресурси.

Въз основа на представените и публикации на кандидата, след внимателното им проучване, биха могли да се формулират следните **научни и приложни приноси**:

1. Систематизирани са методите на прогнозирането чрез експоненциално изглаждане за нуждите на туристическата индустрия и туристическите пазари, като са открити онези от тях, които съответстват в най-голяма степен на прогнозните профили на времевите редове в туризма (Публикации №№ 3.1. 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.25);

2. Разработена е система от индикатори за анализ на конюнктурата на туристическите пазари по отношение на туристическото търсене и предлагане и основните фактори, които въздействат върху тях (Публикации № 3.1, 10.1, 20.1, 20.2);

3. Апробирани са методите на експоненциалното изглаждане по отношение прогнозирането на основни конюнктурни показатели като брой на туристическите пристигания, туристическите приходи и разходите за труд в туризма за времеви хоризонт от 10 до 15 години (Публикации № 3.1. 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.25, 7.26 7.27, 10.1, 20.1, 20.2);

4. Предложена е система за планиране, организация, контрол и мониторинг на конюнктурните проучвания и прогнозирането на конюнктурните показатели (Публикации № 3.1, 10.1, 20.1, 20.2);

5. Определени са прогнозните резултати чрез експоненциално изглаждане за нуждите на отделните подсектори на туристическата индустрия, отделните видове туризъм и конкретните микро-дестинации в туризма и са изведени оптимални изглаждащи константи (Публикации № 3.1, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.25).

Към публикациите и резултатите от научно-изследователската дейност на доц. д-р Преслав Димитров трудно могат да бъдат отправени критични бележки. Кандидатът

ясно е очертал кръга на своите научни интереси и в рецензираните научни трудове присъстват ясно формулирани тези, изследователски задачи и постигнати конкретни научни и практически резултати. От публикациите се вижда, че Преслав Димитров е **отлично запознат** с научната литература и достиженията в областта на конюнктурата и прогнозирането в туризма.

5. Оценка на резултатите от участието и ръководството от страна на кандидата в национални и международни образователни и научни проекти

За периода 2010 – 2020 г. доц. д-р Преслав Михайлов Димитров е участвал в 11 национални и международни научни и образователни проекти като експерт и като ръководител. Като експерт той участва в **1** национален образователен проект, в **3** международни образователни проекти и **1** международен научен проект. Като ръководител кандидатът е ръководи и отговаря за изпълнението на **шест** международни образователни проекти. Пълният списък на проектите, в които участва доц. д-р Преслав Димитров за последните 10 години е, както следва:

1. Участие като експерт в национален научен или образователни проекти:

1.1. Проект „Национали ECVET съветници“ към ЦРЧР от 2012 г. до настоящем като един от дванайсетте национални ECVET експерти за България;

2. Участие в международни научни или образователни проекти:

2.1. Проект „THERM“ по Програма „Леонардо да Винчи“ на ЕС на стойност 401 189 Евро с водещ партньор ЮЗУ „Неофит Рилски“. Проектът е насочен към създаването на изцяло нова професия за професионално образование и обучение в туризма, наречена „изпълнител на термални процедури (термален агент)“ в България, Франция и Румъния;

2.2. Проект „CROSS-INNO-CUT“, съфинансиран по Европейската програма за териториално сътрудничество „Гърция – България 2007 – 2013“ с участие на ЮЗУ „Неофит Рилски“ като организация – партньор. Проектът е насочен към иновативно намаляване на фирмените разходи от двете страни на българо-гръцката граница;

2.3. Проект „CORECT“, съфинансиран по Европейската програма за териториално сътрудничество „Гърция – България 2007 – 2013“ с участие на ЮЗУ „Неофит Рилски“ като организация – партньор. Проектът е насочен към запазване на общото религиозно културно наследство и възможностите за поклонически туризъм между Гърция и България;

2.4. Проект „ROWER“, финансиран по 7-ма Рамкова програма за научни изследвания на ЕС с участие на ЮЗУ „Неофит Рилски“ като организация – партньор. Проектът е насочен към създаване на възобновяемо онлайн депо от знания за икономика на здравеопазването и безопасността на работното място;

3. Участие като ръководител международни образователни проекти:

3.1. Проект „THERM2“ по Програма „Леонардо да Винчи“ на ЕС, финансиран от Португалската национална агенция „Леонардо да Винчи“ като трансфер на иновации от България в Португалия и Турция. с участие на ЮЗУ „Неофит Рилски“ като организация - партньор. Проектът е насочен към трансфер на създадената иновация, създадената нова професия за професионално обучение и образование „Изпълнител на термални процедури“ в Португалия и Турция.

3.2. Проект „LMPT“, съфинансиран по Програма „Еразъм+“ на ЕС, Ключова дейност 2, Развитие на капацитет във висшето образование. Проектът е с пряко финансиране от Изпълнителната агенция по образование, аудиовизия и култура на Европейския съюз. Водещ партньор по Проекта е ЮЗУ „Неофит Рилски“. Проектът е насочен към създаване на нови бакалавърски и магистърски програми за устойчив туризъм и устойчиво управление на туризма в Китай, Виетнам и Киргизстан.

3.3. Проект „LMPI”, съфинансиран по Програма „Еразъм+“ на ЕС, Ключова дейност 2, Развитие на капацитет във висшето образование, Проектът е с пряко финансиране от Изпълнителната агенция по образование, аудиовизия и култура на Европейския съюз. ЮЗУ „Неофит Рилски“ е организация-партньор по Проекта и същият е насочен към създаване на нови бакалавърски и магистърски програми за информационна сигурност и нейното управление в Казахстан, Виетнам и Молдова.

3.4. Проект „LOFT”, съфинансиран по Европейската програма за териториално сътрудничество „Гърция – България 2007 – 2013“ с участие на ЮЗУ „Неофит Рилски“ като организация – партньор. Проектът е насочен към развитие на местните продукти и местните панаири и фестивали в трансграничния район на Гърция и България като основа за развитието на културен туризъм.

3.5. Проект „AGRI-ABILITY”, съфинансиран по Европейската програма за териториално сътрудничество „Гърция – България 2014 – 2020“ (Програма „INTEREG Vc“). ЮЗУ „Неофит Рилски“ е организация-партньор по Проекта и същият е насочен към развиване на социалното предприемачество в сферата на селското стопанство и селския туризъм в трансграничния регион на Гърция и България

3.6. Проект „Tourism-e”, съфинансиран по Европейската програма за териториално сътрудничество „Гърция – България 2014 – 2020“ (Програма „INTEREG Vc“) с водещ партньор Министерство на туризма на Република България и участието на Министерство на туризма на Република Гърция. ЮЗУ „Неофит Рилски“ е организация-партньор по Проекта и същият е насочен към обобщаване на резултатите от всички реализирани досега проекти по ЕПТГС „Гърция – България“ в сферата на културния туризъм.

От представените документи (възлагателни заповеди) и информацията, налична в единната база данни на ЕС, става ясно, че доц. д-р Преслав Димитров се ползва с завиден международен проектен опит и способност да печели, изпълнява, ръководи и отчита международни научни и образователни проект.

6. Научно ръководство на докторанти, защитили успешно дисертационен труд и придобили ОНС „доктор“

В периода 2010 – 2020 г. доц. д-р Преслав Димитров е бил научен ръководител на **7** докторанти, които в този период за защитили дисертационни трудове със следната тематика:

1. **докторант Георгиус Пернарис:** Дисертационен труд на тема „Повишаване на конкурентоспособността на островния туризъм в Гърция“;
2. **докторант Руска Кръстева:** Дисертационен труд на тема „Междурегионални особености на селския туризъм“;
3. **докторант Димитрия Узунова:** Дисертационен труд на тема „Влияние на културата в туризма“;
4. **докторант София Мирчова:** Дисертационен труд на тема „Прогнозиране за нуждите на инфраструктурната политика в туризма“;
5. **докторант Диляна Далева:** Дисертационен труд на тема „Моделиране на ефективността на туристическата реклама в спортния туризъм“;
6. **докторант Милена Стоянова:** Дисертационен труд на тема „Изграждане на разпознаваем образ на СПА и уелнес дестинация България на западноевропейските емитивни туристически пазари“;
7. **докторант Олга Костадинова:** Дисертационен труд на тема „Изграждане на ефективна комуникационна политика на религиозния туризъм“.

7. Учебно-преподавателска дейност

Кандидатът изнася лекции пред студенти от специалност „Туризъм“, професионално направление 3.9 „Туризъм“ в Югозападен университет „Неофит Рилски“, гр. Благоевград в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“. Същият е гост-преподавател в магистърската програма по културен туризъм на Образователен технологичен институт „Централна Македония“, Серес, Гърция, понастоящем част от Международния Елинистичен Университет, Гърция, където чете лекции на английски език.

Лекционните курсове на Преслав Димитров са по **учебните дисциплини** „Конюнктура в туристическата индустрия“, „Конюнктура на международните пазари“, Туристически борси и туристически изложения“, „Иновации в туризма“, „Управление на нематериалните активи в туризма“, „Тенденции в развитието на туристическата индустрия“ и др. Водените учебни дисциплини отговарят на тематиката на обявения конкурс.

От справките за учебната натовареност на кандидата за последните две учебни години се вижда, че същата е обезпечен с 460 учебни часа в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“ в Югозападен университет „Неофит Рилски“.

Всяка година за последните 3 години кандидатът изнася лекции на руски и английски език в трите, посочени по-горе, университета в Киргизстан по искане на Киргизкия национален „Еразъм+“ офис пред преподаватели, докторанти и студенти.

Преподавателската дейност на кандидата се отличава с детайлни познания за средства и технологии за електронно обучение, подчиняващи се на **концепцията за откритото и отворено обучение на разстояние „FOAD”** (Formation Ouverte et A la Distance). Под личното му ръководство и указания са разработени учебни платформи и интерактивно кибер пространство за дистанционно обучение в следните чуждестранни университети: Киргизкия икономически университет на името на Муса Рускилбеков, гр. Бишкек; Университет „АДАМ“, гр. Бишкек, Исикулския държавен университет на името на К. Тинистанов, гр. Каракол, Киргизстан, Виетнамския национален селскостопански университет, Университета на Хюе – Университет по икономика, гр. Хюе, Виетнам, Сечуанския туристически университет, гр. Ченгду, Китай; Гуангдонгския университет за чуждестранни изследвания, гр. Гуангджоу, Китай и Университет „ДЖИНАН“, гр. Гуангджоу, Китай.

През пролетта на 2020 г. разработва и внедрява инструкции и указания за преминаване изцяло на дистанционно електронно обучение на Стопанския факултет при ЮЗУ „Неофит Рилски“ при използването на обучителната платформа за електронно съдържание „Блекборд“ (Blackboard) и платформата за онлайн лекции и виртуални класни стаи „Биг Блу Батън“ (Big Blue Button).

Заклучение

От направената проверка на представените материали за конкурса **нарушения в процедурата не са констатирани**. Спазени са изискванията на чл. 29 (1), точки от 1 до 6, чл. 29б (1), (2) и (3) от ЗРАСРБ, чл. 60 (1) и (3), както и Приложение чл. 1а (1) от ППЗРАСРБ за Минималните национални към научната, преподавателската и/или художественотворческата или спортната дейност на кандидатите за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.9 „Туризъм“.

Въз основа на запознаването с документите на кандидата по конкурса и оценка на представените от него публикации и документален доказателствен материал, могат да бъдат направени следните изводи:

Кандидатът:

1. Притежава **образователна и научна степен „доктор“**.
2. Заемал е **академична длъжност „доцент“** в ЮЗУ „Неофит Рилски" над 4 години.
3. Публикувал е **оригинален монографичен труд**, оригинални статии и доклади в специализирани научни издания в областта на туризма, които не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и заемане на академична длъжност „доцент“.
4. **Надхвърля почти трикратно** минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3, съответно изискванията по чл. 2.б, ал. 5 от ЗРАСРБ. Кандидатът декларира общо 1599,99 точки при изискуем минимум от 500 точки с изпълнение по показателите от всички групи.
5. За периода 2010 – 2020 г. е участвал в 11 образователни и научни национални и международни проекти като експерт и/или като ръководител.
6. Бил е научен ръководител на **седем докторанта, които успешно са защитили дисертационен труд** и им е присъдена образователната и научна степен доктор в ПН 3.9 „Туризъм“.
7. Представена е и е приета за оценка достатъчна по обем, несвързана с първата хабилитация научна продукция, включваща 41 труда с общ обем от 1089 страници.
8. Притежава **7 статии на английски език**, публикувани в реферирани и индексирани списания и отразени в световните бази данни „**Web of Science**“ и „**Scopus**“.
9. **24 от общо 32-те статии** и доклади са публикувани в чужбина на английски език,
10. В база с данни „**Web of Science**“, кандидатът е бил цитиран **10 пъти**. Цитиранията на публикациите на кандидата в монографии и колективни томове с научно рецензиране са **шест**. Цитиранията в нереферирани списания с научно рецензиране са **34**. Цитиранията на английски език са **47 на брой**.
11. В своята съвкупност рецензираните публикации съдържат съществени научно-приложими резултати и теоретични обобщения и решения на проблемите в областта на конюнктурата в туристическата индустрия и експоненциалното прогнозиране на туристическите пазари.

Общата ми оценка по критериите и показателите за учебната научно-изследователската дейност показва, че доц. д-р Преслав Михайлов Димитров **отговаря изцяло** на изискванията на чл. 2б, ал. 2 и 3, чл. 2.б, ал. 5, чл. 29 (1), точки от 1 до 6, чл. 29б (1), (2) и (3) от ЗРАСРБ, както и чл. 60 (1) и (3) съответно Приложението към чл. 1а (1) от ППЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.9 Туризъм (Конюнктура на туристическата индустрия (Прогнозиране на туристическите пазари чрез експоненциално изглаждане)). **С пълна убеденост** подкрепям кандидатурата му за заемане на горепосочената академична длъжност.

гр. София, 22.08.2020 г.

Рецензент:

(проф. дгн Мария Воденска)

REVIEW

By Prof. DrSci Maria Vodenska, MBBU-Botevgrad

In a competition for the academic position of "professor" with a sole candidate Assoc. Prof. Dr. Preslav Mihailov Dimitrov in the professional field 3.9 Tourism (State of affairs in the tourism industry (Forecasting of tourist markets by exponential smoothing)), announced in SG, issue 42/12.05.2020

Based on:

Art. 4, para. 3 of ZRASRB and decision of the Faculty Council of the Faculty of Economics of the Southwestern University "Neofit Rilski" (Minutes №9/30.06.2020), as well as Order of the Rector of the Southwestern University "Neofit Rilski" №976/03.07.2020. and minutes of the scientific jury from 24.07.2020

This review has been prepared in accordance with the requirements of the Law for Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Regulations for its implementation and the Internal Rules for Development of the Academic Staff in SWU "Neofit Rilski". It consists of eight parts and a conclusion. In the components of the review, in addition to the information about the candidate and quantitative and qualitative assessment of his scientific production and teaching activities, an assessment of the candidate's scientific contributions is also given.

1. Personal characteristics of the candidate in the announced competition

The only candidate in the announced competition is Assoc. Prof. Dr. Preslav Mihailov Dimitrov. During the inspection of the materials provided for the competition, no violations of the procedure were found. The requirements of Art. 2b, para. 2 and 3, of Art. 2.b, para. 5, of Art. 29 (1), items 1 to 6, art. 29b (1), (2) and (3) of ZRASRB, as well as art. 60 (1) and (3) and the Annex to Art. 1a (1) of PPZRASRB are complied with. The review is in accordance with the internal rules for the development of the academic staff at SWU "Neofit Rilski", Blagoevgrad.

The participant in the competition, Assoc. Prof. Dr. Preslav Mihailov Dimitrov was born in 1975 in the town of Botevgrad. He graduated from the First English Language High School in Sofia, and in 1999 graduated with a master's degree in International Tourism from the University of National and World Economy. He is also fluent in written and spoken French and Russian, which in many ways supports his teaching activities both at SWU "Neofit Rilski" and abroad.

During his studies he was a scholarship holder of the International Foundation "St. St. Cyril and Methodius" and in particular of the Dr. Ilko Eskenazi Fund, and specialized in the field of inflation management and income policy.

From 2001 to 2005 the candidate was a full-time PhD student at the University of National and World Economy, where in March 2005 he was awarded the educational and scientific degree "Doctor" in the scientific specialty 05.02.26 "Marketing". In parallel with his studies and doctoral studies, the candidate worked as a consultant on a number of projects at the Japan International Cooperation Agency (JICA), the World Bank and other institutions.

At the end of 2005, he started working as an assistant, and later as a chief assistant in the Department of Tourism at the Faculty of Economics of SWU "Neofit Rilski", Blagoevgrad. In May 2010, the Higher Attestation Commission at the Council of Ministers awarded him the scientific title "Associate Professor" in the scientific specialty 05.02.18 "Economics and Management (Innovations in Tourism)".

At the Southwestern University "Neofit Rilski", Blagoevgrad, where he works, Preslav Dimitrov is dedicated to active administrative and project activities. In the period 2011 - 2015 he was Deputy Dean for Research at the Faculty of Economics at the Southwestern University "Neofit Rilski" - Blagoevgrad, and later in 2014 he became Head of the Department of Tourism at the same faculty. From October 2015 until now, Assoc. Prof. Dr. Preslav Dimitrov is Dean of the Faculty of Economics at SWU "Neofit Rilski". During his academic work (2005 - 2020), as a senior assistant, and later as an associate professor at SWU "Neofit Rilski" Preslav Dimitrov participates in one national educational project, in four international scientific and educational projects and led six international educational projects.

Assoc. Prof. Dr. Preslav Dimitrov has lectured in English at Deusto University, Bilbao, Spain in 2016, at the Kyrgyz University of Economics named after Musa Ruskilbekov, Adam University in Bishkek, Kyrgyzstan and Isikul State University named after K. Tinistanov, Karakol, Kyrgyzstan. Since 2017, he is a guest lecturer in the master's program in Cultural Tourism at the Educational Technological Institute "Central Macedonia", Serres, Greece, currently part of the International Hellenistic University, Greece.

The candidate in the competition has won several international and national awards for scientific achievements and contributions, of which two awards for "excellent" and for "outstanding" publication from international scientific conferences in Portugal. Twice awarded the title of "Honorary Professor" by ADAM University and Kyrgyzstan University of Economics in Bishkek, Kyrgyzstan, as well as with a diploma for promoting and raising the prestige of SWU "Neofit Rilski".

Assoc. Prof. Dr. Preslav Dimitrov is a member of 3 scientific organizations (2 national and 1 international) and 8 national and international editorial boards.

2. Quantitative characteristics of the presented scientific publications

For participation in the competition Assoc. Prof. Dr. Preslav Mihailov Dimitrov presents a total of 41 publications, including 1 independent monograph, 6 independent chapters in collective monographs, 7 scientific articles in refereed and indexed journals in the international databases "Web of Science" and "Scopus" (of which 4 co-authored), 25 articles and reports in Bulgarian and international journals and scientific papers with scientific review (14 independent and 11 co-authored), 1 independent textbook and 1 textbook co-authored. The total volume of this production is 1089 pages. In their content there is no thematic duplication and connection with the publications on the doctoral thesis and the first habilitation of the candidate and they are an independent and original author's work. The publications are presented in Table 1 by type and number.

Table 1. Publications presented on qualitative and quantitative grounds

№	Publication type	Authorship				No in the Publications list	Total	
		Independently		Co-authored			No of publ.	No of pages
		No	Pages	No	Pages			
1	Monograph (habilitation work)	1	140	-	-	3.1	1	140
2	Monograph chapters	6	242	-	-	10.1; 10.2, 10.3; 10.4; 10.5; 10.6	6	242
3	Articles in peer-reviewed and	3	30	4	42	6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7	7	72

	indexed journals in the global databases "Web of Science" and "Scopus"							
4	Articles published in unreferred scientific peer-reviewed journals	15	148	10	142	7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11,,7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.23,7.24, 7.25	25	290
5	Published University textbooks	1	216	1	129	20.1-20.2	2	345
	Total:	26	776	15	313		41	1089

A part of the candidate's publications (monographs and chapters of monographs) are reviewed by habilitated lecturers from SWU "Neofit Rilski" and from UNWE. For a large part of these works of the candidate the participation of the authors is given in the publications themselves. The remaining publications have been published and have been reviewed in peer-reviewed and indexed journals in the global databases "Web of Science" and "Scopus" - 7 in number, as well as in non-peer-reviewed journals with scientific review - 25 in number.

From the presented reference with the citations and the attached evidence it is seen that the candidate was cited a total of 50 times, of which: in the database "Web of Science" - 10 times; in monographs and collective volumes with scientific review – 6 times, in unreferred journals with scientific review – 34 times. The citations in international editions in English are 47 in number.

3. Evaluation of the presented monograph - habilitation thesis

The presented monographic work "Exponential forecasting of the tourist markets" refers to an important and topical problem for the tourism industry, such as the forecasting of economic indicators and economic processes. The main task of this monograph is to provide a working tool for forecasting economic indicators in the tourism industry and in particular tourism markets in the face of methods of exponential smoothing. This turns out to be especially important for those of the indicators that characterize the situation in the tourism industry and through the forecasting of which one could look at its future development.

The monograph is structured in the following parts: Introduction, four chapters, conclusion and list of references and is in a volume of 140 pages, B5 format, which taking into account the font of 11 points and the number of characters and lines per page makes it actually double in volume.

In terms of content, attention is paid to the overall conceptual framework of science-based forecasting, as well as the place of forecasting methods using exponential smoothing (exponential forecasting methods) as part of the so-called univariate forecasting methods (pp. 7 - 31). The appearance and evolution of exponential forecasting methods are considered and the development of their taxonomy is presented in detail. In this way, a systematization of forecasting methods has been achieved through exponential smoothing for the needs of the tourism industry and tourism markets, highlighting those that correspond most closely to the forecast profiles of time series in tourism. In this regard and in view of their practical use in terms of indicators that characterize the tourist markets and in particular for the needs of the Bulgarian tourism industry some of the main methods of exponential forecasting (pp. 53 - 89)

are considered in detail, namely: the method of simple (single) exponential smoothing in its pure variant and in its variant by applying Brown's theorem; Brown's exponential smoothing method; exponential prediction methods in the presence of trend and cyclicity: Holt's method and Holt-Winters method and exponential forecasting methods based on Holt-Winters of the type "cycle in cycle": Taylor method and modification of Trul and Cole. As the monograph does not claim to be a comprehensive encyclopedic reference book for all thirty forecasting methods, only those of them are considered that have and could have the greatest practical applicability in the field of tourism industry and tourism markets. For some of the considered forecasting methods, empirical information is presented, which illustrates their application. Special attention is also paid to the methods for initialization of the variables, which characterize the time series and are part of the equations of each of the methods for forecasting by exponential smoothing. Based on the author's empirical research during the last 12 years, a separate chapter presents extended examples of the application of the Holt and Holt-Winters methods in terms of: forecasting tourism revenues at the national level on a monthly and annual basis; forecasting labor costs in tourism; forecasting the number of tourist arrivals for recreation and recreation in Bulgaria on the basis of annual data and forecasting the number of those infected with COVID 19 for the needs of the tourism industry. It is here that the methods of exponential smoothing are tested in terms of forecasting basic economic indicators such as the number of tourist arrivals, tourist income and labor costs in tourism for a time horizon of 10 to 15 years (pp. 91 - 135).

The specific remarks that could be made on the habilitation work are the following:

1. Chapters 1 and 2 could be expanded or merged, as their current volume is relatively small and allows it.

2. It would be good to test Taylor's method presented in Chapter Three with specific statistical data from the Bulgarian tourism industry, as forecasting is offered in the conditions of superimposition of one business cycle on another. This would be interesting both for the representatives of the scientific community and for the tourism industry as a whole.

3. With regard to the presented taxonomy of the methods of exponential smoothing, it may be considered to display some of the presented tables with a detailed mathematical description of the methods in separate appendices to the main text of the monograph, as well as to explain them in more detail.

The notes and comments made in this way are of a formal nature, have the character primarily of recommendations and are a matter of editing and the author's vision for presenting his scientific research in the monograph thus presented. It would also be of interest to practitioners - managers and specialists in tourism who want to expand and supplement their theoretical knowledge in the field of forecasting the situation in the tourism industry.

4. Evaluation of the candidate's publications outside the main monographic habilitation thesis

Along with the presented monograph - habilitation thesis for participation in the competition, Assoc. Prof. Dr. Preslav Dimitrov presented other publications mentioned above. In terms of themes, they treat various problems that are within the limits of the necessary and sufficient diversity and do not conflict directly with the subject of the announced competition. The above scientific publications can be summarized in several main areas:

1. Situation of the tourism industry and the exponential forecasting of the tourist markets: 27 publications (№№ 6.1; 6.2; 6.3; 6.4; 6.5; 6.6; 6.7; 7.1, 7.2, 7.3, 7.8, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.25, 10.1; 20.2);

2. Innovations in tourism: 6 publications (№№ 10.2; 10.3; 10.4; 10.5; 10.6 and 20.1);

3. European integration of the Bulgarian economy and Bulgarian tourism in the European tourism market: 5 publications (№№ 10.1; 7.4; 7.5; 7.15 and 7.16);

4. Economics of healthcare and safe working conditions in tourism: 3 publications (№№ 7.6; 7.7; 7.9);

5. Development of vocational education and training (VET) in tourism and the application of the European Qualifications Framework (EQF) and the European Credit System for Vocational Education ECVET: 3 publications (№№ 7.20; 7.23 and 7.24).

In the publications in the first area considered are questions about the nature and peculiarities of the state of affairs in tourism ((10.1 and 20.2), as well as about the main indicators for analysis of the situation in the tourist markets in terms of tourist supply and demand and the main factors influencing on them (№№ 6.1; 6; 6.3; 6.4; 6.5; 6.6; 6.7; 7.1, 7.2, 7.3, 7.8, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.25). It is through the publications in this area that the purposeful, gradual and long-term work undertaken by the candidate on systematization of the forecasting methods by exponential smoothing for the needs of the tourist industry and the tourist markets is evident. Of the forecast profiles of the time series in tourism (№№ 6.1; 6; 6.3; 6.4; 6.5; 6.6; 6.7; 7.1, 7.2, 7.3, 7.8, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.19, 7.21, 7.22, 7.25). Of particular interest are the forecast results obtained by exponential smoothing for the needs of the individual subsectors of the tourism industry, the different types of tourism and the specific micro-destinations in tourism (№№ 6.1; 6; 6.3; 6.4; 6.5; 6.6; 6.7; 7.11; 7.13 and 7.25), as well as the derived optimal smoothing constants are being stressed upon.

The publications in the second area examine the terminological and conceptual apparatus in innovations and innovation processes in tourism (№10.2). Particular attention is paid to the generation and selection of innovation ideas (№№ 10.3 and 20.1), as well as to the management of innovation activity (№№ 10.4 and 20.1). Issues related to the risk in the innovation activity in tourism and its management are considered (№№10.5; 10.6 and 20.1).

In the third scientific field the candidate examines the problem of poverty (№10.1) through the prism of Bulgaria's integration into the European Union, again providing forecasts for key indicators such as the average monthly wages of employees in the hotel and restaurant sector and making recommendations for active labor market policies in the tourism sector. The issue of European integration and the proper use of European funding for the development and integration of Bulgarian tourism in the system of the European tourism market is the subject of publications №№ 7.4, 7.5, 7.15 and 7.16. A correlation analysis was made for the degree of connection of the number of international visitors to Bulgaria for recreation and leisure with the growth of the gross domestic product of the EU member states (№7.16).

The publications from the fourth thematic area make an analysis of the possibilities for risk management in terms of health and safety at work in tourism (№ 7.6). Medium- and long-term forecasts for the number of accidents at work in the tourism industry are also presented. Univariate forecasting methods and in particular exponential smoothing methods are implemented.

The fifth of the thematic areas considered is obviously dictated by the numerous international educational projects in which the applicant participates and/or leads dedicated to vocational education in tourism and the application of European instruments for educational transparency such as the European Qualifications Framework (EQF), the European Credit Transfer System in higher education (ECTS) and the European Credit System for Vocational Education and Training ECVET (№№ 7.23 and 7.24). It should be emphasized that from 2012 to the present Assoc. Prof. Dr. Preslav Dimitrov is one of the 12 national ECVET experts, appointed every two years through an open competition by the Bulgarian National Agency "Erasmus+" by the Center for Human Resources Development.

Based on the submitted and published applications of the candidate, after careful study, the following scientific and applied contributions could be formulated:

1. The methods of forecasting by exponential smoothing for the needs of the tourism industry and tourism markets are systematized, highlighting those that correspond most closely to the forecast profiles of time series in tourism (Publications №№ 3.1. 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.25);

2. A system of indicators for analysis of the situation of the tourist markets with regard to tourist supply and demand and the main factors influencing them has been developed (Publications № 3.1, 10.1, 20.1, 20.2);

3. The methods of exponential smoothing have been tested in terms of forecasting key economic indicators such as the number of tourist arrivals, tourist income and labor costs in tourism for a time horizon of 10 to 15 years (Publications № 3.1. 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.25, 7.26, 7.27, 10.1, 20.1, 20.2);

4. A system for planning, organization, control and monitoring of market surveys and forecasting of market indicators is proposed (Publications № 3.1, 10.1, 20.1, 20.2);

5. The forecast results are determined by exponential smoothing for the needs of the separate subsectors of the tourism industry, the different types of tourism and the specific micro-destinations in tourism and optimal smoothing constants are derived (Publications № 3.1, 6.1, 6.2, 6.3, 6.4, 6.5, 6.6, 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6, 7.7, 7.8, 7.9, 7.10, 7.11, 7.12, 7.13, 7.14, 7.15, 7.16, 7.17, 7.18, 7.18, 7.19, 7.20, 7.21, 7.22, 7.25).

It is difficult to make critical remarks about the publications and results of the research activity of Assoc. Prof. Dr. Preslav Dimitrov. The candidate has clearly outlined the range of his scientific interests and in the peer-reviewed scientific papers there are clearly formulated research tasks and achieved specific scientific and practical results. The publications show that Preslav Dimitrov is well acquainted with the scientific literature and the achievements in the field of current situation and forecasting in tourism.

5. Evaluation of the results of the candidate's participation and management in national and international educational and research projects

For the period 2010 - 2020 Assoc. Prof. Dr. Preslav Mihailov Dimitrov has participated in 11 national and international scientific and educational projects as an expert and as a leader. As an expert he participated in 1 national educational project, in 3 international educational projects and 1 international scientific project. As a supervisor, the candidate leads and is responsible for the implementation of six international educational projects. The full list of projects in which Assoc. Prof. Dr. Preslav Dimitrov has participated for the last 10 years is as follows:

1. Participation as an expert in national scientific or educational projects:

1.1. Project "National ECVET Advisors" at the HRDC from 2012 to the present as one of the twelve national ECVET experts for Bulgaria;

2. Participation in international scientific or educational projects:

2.1. THERM project under the EU Leonardo da Vinci Program worth 401,189 Euros with a leading partner SWU "Neofit Rilski". The project is aimed at creating an entirely new profession for vocational education and training in tourism, called "thermal procedures contractor (thermal agent)" in Bulgaria, France and Romania;

2.2. Project "CROSS-INNO-CUT", co-financed by the European Program for Territorial Cooperation "Greece - Bulgaria 2007 - 2013" with the participation of SWU "Neofit Rilski" as a partner organization. The project is aimed at innovative reduction of company costs on both sides of the Bulgarian-Greek border;

2.3. Project "CORECT", co-financed by the European Program for Territorial Cooperation "Greece - Bulgaria 2007 - 2013" with the participation of SWU "Neofit Rilski"

as a partner organization. The project is aimed at preserving the common religious and cultural heritage and the opportunities for pilgrimage tourism between Greece and Bulgaria;

2.4. ROWER project, funded by the 7th EU Research Framework Program with the participation of SWU "Neofit Rilski" as a partner organization. The project is aimed at creating a renewable online depot of knowledge about the economics of health and safety at work;

3. Participation as a leader of international educational projects:

3.1. EU THERM2 project under the EU Leonardo da Vinci Program, funded by the Portuguese National Agency Leonardo da Vinci as a transfer of innovation from Bulgaria to Portugal and Turkey. with the participation of SWU "Neofit Rilski" as a partner organization. The project is aimed at the transfer of the created innovation, the created new profession for vocational training and the educated "Contractor of thermal procedures" in Portugal and Turkey.

3.2. LMPT project, co-financed by the EU Erasmus+ Program, Key Activity 2, Capacity Development in Higher Education. The project is directly funded by the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency of the European Union. The leading partner in the project is SWU "Neofit Rilski". The project aims to create new Bachelor's and Master's programs in sustainable tourism and sustainable tourism management in China, Vietnam and Kyrgyzstan.

3.3. LMPI project, co-financed by the EU Erasmus + Program, Key Activity 2, Capacity Development in Higher Education. The project is directly funded by the Education, Audiovisual and Culture Executive Agency of the European Union. SWU "Neofit Rilski" is a partner organization of the Project and it is aimed at creating new Bachelor's and Master's programs in information security and its management in Kazakhstan, Vietnam and Moldova.

3.4. Project "LOFT", co-financed by the European Program for Territorial Cooperation "Greece - Bulgaria 2007 - 2013" with the participation of SWU "Neofit Rilski" as a partner organization. The project is aimed at developing local products and local fairs and festivals in the cross-border region of Greece and Bulgaria as a basis for the development of cultural tourism.

3.5. AGRI-ABILITY project, co-financed by the European Program for Territorial Cooperation "Greece - Bulgaria 2014 - 2020" ("INTEREG Vc" Program). SWU "Neofit Rilski" is a partner organization of the Project and it is aimed at developing social entrepreneurship in the field of agriculture and rural tourism in the cross-border region of Greece and Bulgaria.

3.6. Tourism-e project, co-financed by the European Program for Territorial Cooperation "Greece - Bulgaria 2014 - 2020" ("INTEREG Vc" Program) with a leading partner Ministry of Tourism of the Republic of Bulgaria and the participation of the Ministry of Tourism of the Hellenic Republic. SWU "Neofit Rilski" is a partner organization of the project and it is aimed at summarizing the results of all projects implemented so far under the EPTGS "Greece - Bulgaria" in the field of cultural tourism.

From the submitted documents (assignment orders) and the information available in the unified EU database, it is clear that Assoc. Prof. Dr. Preslav Dimitrov has an enviable international project experience and ability to earn, implement, manage and report on international scientific and educational project.

6. Scientific guidance of doctoral students who have successfully defended their dissertation and obtained ONS "Doctor"

In the period 2010 - 2020 Assoc. Prof. Dr. Preslav Dimitrov was the scientific supervisor of 7 doctoral students, who in this period defended dissertations on the following topics:

1. PhD student Georgius Pernaris: Dissertation on "Increasing the competitiveness of island tourism in Greece";
2. PhD student Ruska Krasteva: Dissertation on "Interregional features of rural tourism";
3. PhD student Dimitria Uzunova: Dissertation on "Influence of culture in tourism";
4. PhD student Sofia Mirchova: Dissertation on "Forecasting for the needs of infrastructure policy in tourism";
5. PhD student Dilyana Daleva: Dissertation on "Modeling the effectiveness of tourist advertising in sports tourism";
6. PhD student Milena Stoyanova: Dissertation on "Building a recognizable image of SPA and wellness destination Bulgaria in Western European emitting tourist markets";
7. PhD student Olga Kostadinova: Dissertation on "Building an effective communication policy of religious tourism."

8. Teaching activity

The candidate gives lectures to students majoring in "Tourism", professional field 3.9 "Tourism" at the Southwestern University "Neofit Rilski", Blagoevgrad in the Bachelor's degree and Master's degree. He is a guest lecturer in the Master's program in Cultural tourism at the Educational Technological Institute "Central Macedonia", Serres, Greece, currently part of the International Hellenistic University, Greece, where he lectures in English.

Preslav Dimitrov's lecture courses are in the subjects "State of affairs in the tourism industry", "State of affairs in international markets", "Tourist fairs and tourism exhibitions", "Innovation in tourism", "Management of intangible assets in tourism"; "Trends in the development of the tourism industry" and others. The conducted academic disciplines correspond to the topic of the announced competition.

From the reports on the study load of the candidate for the last two academic years it can be seen that the same is provided with 460 study hours in the Bachelor's degree and the Master's degree in the Southwestern University "Neofit Rilski".

Every year for the last 3 years, the candidate gives lectures in Russian and English at the three above-mentioned universities in Kyrgyzstan at the request of the Kyrgyz National Erasmus+ Office to lecturers, PhD students and students.

The candidate's teaching activity is characterized by detailed knowledge of e-learning tools and technologies, subject to the concept of open and open distance learning "FOAD" (Formation Ouverte et A la Distance). Under his personal guidance and guidance, learning platforms and interactive cyberspace for distance learning have been developed at the following foreign universities: Kyrgyz University of Economics named after Musa Ruskilbekov, Bishkek; ADAM University, Bishkek, Isikul State University named after K. Tinistanov, Karakol, Kyrgyzstan, Vietnam National Agricultural University, Hue University - University of Economics, Hue, Vietnam, Sichuan University of Tourism, Sichuan. Chengdu, China; Guangdong University for International Studies, Guangzhou, China and JINAN University, Guangzhou, China.

In the spring of 2020, he developed and implemented instructions and guidelines for transitioning entirely to distance e-learning at the Faculty of Economics at SWU "Neofit Rilski" using the educational platform for electronic content "Blackboard" and the platform for online lectures and virtual classrooms. Big Blue Button rooms.

Conclusion

No violations of the procedure have been established during the inspection of the submitted materials for the competition. The requirements of Art. 29 (1), items 1 to 6, art. 29b

(1), (2) and (3) of ZRASRB, art. 60 (1) and (3), as well as Annex Art. 1a (1) of PPZRASRB for the Minimum national to the scientific, teaching and/or artistic or sports activity of the candidates for holding the academic position "professor" in professional field 3.9 "Tourism" are complied with.

Based on the acquaintance with the documents of the candidate in the competition and evaluation of the publications and documentary evidence submitted by him, the following conclusions can be made:

The candidate:

1. Holds an educational and scientific degree "Doctor" (PhD).
2. He has held the academic position of "Associate Professor" at SWU "Neofit Rilski" for over 4 years.
3. He has published original monographs, original articles and reports in specialized scientific publications in the field of tourism, which do not repeat those presented for obtaining the educational and scientific degree "Doctor" and holding the academic position of "Associate Professor".
4. Exceeds almost three times the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3, respectively the requirements under Art. 2.b, para. 5 of ZRASRB. The candidate declares a total of 1599.99 points with a required minimum of 500 points with performance on the indicators of all groups.
5. For the period 2010 - 2020 he has participated in 11 educational and scientific national and international projects as an expert and/or as a leader.
6. He was the scientific supervisor of seven doctoral students who successfully defended their dissertation and were awarded the educational and scientific degree of Doctor in PN 3.9 "Tourism".
7. Sufficient scientific production, including 41 papers with a total volume of 1089 pages, was presented and accepted for evaluation, sufficient in volume, not related to the first habilitation.
8. Has 7 articles in English, published in peer-reviewed and indexed journals and reflected in the global databases "Web of Science" and "Scopus".
9. 24 out of the 32 articles and reports have been published abroad in English,
10. In the Web of Science database, the applicant was cited 10 times. There are six citations of the candidate's publications in monographs and collective volumes with scientific review. The citations in unrefereed journals with scientific review are 34. The citations in English are 47 in number.
11. In their entirety, the peer-reviewed publications contain significant scientifically applicable results and theoretical summaries and solutions to the problems in the field of the state of affairs in the tourist industry and the exponential forecasting of the tourist markets.

My general assessment of the criteria and indicators for the educational research activity shows that Assoc. Prof. Dr. Preslav Mihailov Dimitrov fully meets the requirements of Art. 2b, para. 2 and 3, Art. 2.b, para. 5, Art. 29 (1), items 1 to 6, art. 29b (1), (2) and (3) of ZRASRB, as well as art. 60 (1) and (3) respectively the Annex to Art. 1a (1) of PPZRASRB for holding the academic position of "professor" in the professional field 3.9 Tourism (Conjuncture of the tourism industry (Forecasting of the tourist markets by exponential smoothing)). I wholeheartedly support his candidacy for the above academic position.

Sofia, 24.08.2020

Reviewer:

(Prof. DrSci Maria Vodenska)